

Témakörök az emelt szintű szóbeli vizsgához

1. A rendészet, rendészeti szervek

- A rend, a közrend (belső rend), a határrend fogalma, kapcsolata
- A biztonság, a nemzetbiztonság és a közbiztonság fogalma és kapcsolata
- A rendvédelem, a közrend és a közbiztonság védelmének, az államhatár rendje védelmének fogalma; a társadalom védelmi rendszerének elemei és funkciói
- A katasztrófavédelem és a polgári védelem fogalma
- A rendészet szervei

2. Az egyes rendészeti szervek általános jellemzése

- a rendészeti szervek működését meghatározó főbb jogszabályok, az egyes jogszabályok hatálya, átfogó tartalma; a rendészeti szervek jogállását meghatározó normák törvényi szintű szabályozása
- A rendészeti szervek rendeltetése, jogállása és feladatai; a rendeltetés, a jogállás és a feladatok közötti összefüggések
- A rendőrség és a katasztrófavédelem szervezeti felépítése, erői (személyi állománya) és eszközei

3. A rendészeti szervek kialakulása

- A rendészeti szervek kialakulása, specializálódásának állomásai, mai rendszerének kialakulása; különböző típusú rendőrségi modellek

4. A szakmai tevékenység területei, az egyes szervek működése és irányítása

- A rendészeti szervek szolgálati tagozódása, szakmai tevékenységének területei, a szolgálati ágak, szolgálatok, szakszolgálatok tevékenységei és feladatai
- A rendőrség és a katasztrófavédelem működésének általános elvei és szabályai; a működés általános elveinek szervenkénti egyedi és közös jellemzői az egyes működési elvek gyakorlati megvalósulása
- A rendészeti szervek irányítása és vezetése; az irányítás és vezetés közötti különbségek; az irányítás és vezetés célja és eszközei, jogszabályi eszközök a vezetési és irányítási feladatok ellátásához

5. Intézkedések és kényszerítő eszközök

- A rendőri intézkedések és alkalmazásuk alapvető szabályai; az intézkedéseket tartalmazó jogszabályok rendelkezései közötti kapcsolat (törvény, rendelet); a szolgálati fellépés módja és az intézkedés közötti kapcsolat; az egyes intézkedések közös és speciális szabályai; az intézkedések fajtái, alkalmazásuk sorrendje, az intézkedés megkezdése előtt figyelembe veendő körülmények
- A kényszerítő eszközök és alkalmazásuk alapvető szabályai; a kényszerítő eszközök együttes alkalmazása, korlátai; az egyes kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó speciális szabályok

6. A katasztrófák felosztása

- A katasztrófák felosztása; csoportosításuk eredetük és kiterjedésük szerint

7. Együttműködés, kapcsolatok és szolgálati tevékenységek

- A rendészeti szervek együttműködése, kapcsolata a társadalmi szervekkel, szervezetekkel, a lakossággal és a civil kontroll; a rendészeti szervek és az önkormányzatok együttműködése; a nyilvánosság szerepe a rendészeti szervek civil együttműködésében

- A rendészeti szervek filozófiája; a hazai és más országok rendészeti szerveinek filozófiája
- A rendőrség által alkalmazott őr- és járőrszolgálati formák és tevékenységek, azok jellemzői
- A katasztrófavédelem tevékenysége és jellemzői; különbség a katasztrófavédelem szervezetének háborús helyzetben, illetve békeidőben végzett tevékenysége között
- A katasztrófavédelem tevékenysége az egyes katasztrófa-helyzetekben

8. A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység

- Az egyes rendészeti szervek tagjává válás feltételei; az azt meghatározó jogszabályok (1996. évi XLIII. tv. a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról; 1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról, és a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv.); a rendészeti szervek tagjaival szemben támasztott speciális pályaalkalmassági feltételek
- A személyzeti, munkaügyi és szociális tevékenység célja, feladatai
- Az egyes rendészeti szervek tagjait megillető alapvető pénzügyi és anyagi járandóságok, szociális juttatások; a rendészeti szervek hivatásos állományú tagjainak rendfokozati és beosztási előmeneteli feltételei

9. Szolgálatlal összefüggő jogok és köteleességek

- A személyi állomány szolgálatellátással összefüggő jogai és köteleességei, azok egységes érvényesülésének szükségessége
- A személyi állománnyal szemben támasztott társadalmi elvárások, jogi, szakmai és etikai követelmények
- Az alapvető állampolgári jogok korlátozása; az egyes jogok korlátozására vonatkozó szabályok

10. A környezet-, munka- és egészségvédelem

- A környezet-, munka- és egészségvédelem célja, feladatai; a munkavédelem területén a rendészeti szervek által felhasznált eszközök
- Az elsősegélynyújtás alapelvei, az eszméletvesztés, mérgezés, vérzés, törés, égési sérülés elsődleges ellátásának gyakorlati feladatai

11. A szolgálati érintkezés

- Rendfokozatok és állománycsoportok
- Fegyelmi és függőségi viszonyok; a fegyelem szerepe a rendészeti szervek működése szempontjából
- A szolgálati érintkezés főbb szabályai; eltérések a tiszteletadás vonatkozásában az egyenruházott és a polgári ruhás állomány tekintetében

12. Az alaki magatartás

- Az alakosság jelentősége; az egyes alaki mozgásmódok végrehajtásának menete; az alakiaság, a határozottság, a fegyelmezetttség összefüggése, illetve ezek kapcsolata a szolgálati fellépés módjával
- A főbb alaki elvárások és követelmények

13. A tereptan alapjai

- A terep fogalma, fajtái, jellemzői, a világtér meghatározása
- A térkép fogalma, fajtái, méretaránya, a katonai térképek sajátosságai
- A térképi jelek és jelzések, a térkép tájolása

14. A terepen történő tájékozódás

- A tájékozódás fogalma, szerepe az ember és a rendészeti szervek tevékenységében; a tájékozódást elősegítő modern navigációs eszközök és használatuk módja; az álláspont meghatározása azonosítással és becsléssel; a tájékozódás sajátosságai különböző körülmények között (tájékozódás éjszaka, erdős-hegyes terepen, nagyobb településeken, télen, térkép nélkül)
- Az iránytű, a tájoló és a távcső használata, és a használat során előforduló leggyakoribb hibák
- A közúthálózat számozása, a közúti gépjárművek államjelzései, a magyar rendszám táblák ismertető jegyei

15. A jogellenes cselekmények

- A jogellenes cselekmények értelmezése, felosztása; a jogértelmezés fogalma, az értelmezés módszerei, jelentésük
- A jogellenes cselekményekkel szembeni fellépést meghatározó jogszabályok

16. Szabálysértési alapismeretek

- A szabálysértés fogalma, elkövetői, a felróhatóság és a felróhatósági akadályok; a felróhatósági akadályokat kizáró és megszüntető okok; különbség a felróhatóságot kizáró és a megszüntető okok között; kapcsolat a szabálysértési és a büntetőjogi normák között
- Az elkövetőkkel szemben alkalmazható szankciók; az egyes szankciók alkalmazásának szabályai
- A szabálysértési ügyekben eljáró hatóságok és az eljárásban résztvevő személyek; a hatáskör és illetékesség fogalma; a képviselő és a védelem érvényesülése a szabálysértési eljárás során
- A szabálysértési eljárás szakaszai, lefolytatásának rendje, főbb szabályai; a szabálysértési hatóság rendelkezésére álló jogi eszközök az eljárásban résztvevők közreműködésének kikényszerítésére; a jogorvoslat fogalma, jogorvoslati lehetőségek a szabálysértési eljárásban
- A rendőrség tevékenysége során előforduló főbb szabálysértési tényállások köznapiság értelmezése, gyakorlati jellemzői; a kettős alakzatú szabálysértés

17. Bűncselekményi alapismeretek

- A bűncselekmény fogalma, felosztása, elkövetői; a vétségek meghatározása; különbség az elkövetői alakzatok és az elkövetési módok között (társtettség – csoportos elkövetés, bűnszövetség, bűnszervezet); a részesi magatartások elhatárolása a bűnpártolástól
- A tényállások fajtái, az általános törvényi tényállás szerkezete, rendszere
- A büntethetőségi akadályok, a büntethetőséget kizáró és megszüntető okok
- Az elkövetőkkel szemben alkalmazható szankciók; a mediáció (jóvátétel) helye és formái a modern büntetőjogi felfogásban; az elterelés jogintézménye és alkalmazhatóságának esetei
- A rendőrség tevékenysége során előforduló leggyakoribb bűncselekmények köznapiság értelmezése, gyakorlati jellemzői; a kettős alakzatú jogsértések (szabálysértési és bűncselekményi tényállások)

18. Az elkövető és az áldozat

- az elkövetővé válás körülményei, folyamata, összefüggései a személyiség fejlődésével; a sértetté válás körülményei, a sértettek részére biztosított állami kárenyhítés lehetőségei

19. Az egyes bűncselekmény típusok kriminológiai jellemzői

- a személy elleni, a közlekedési, a házasság-, család-, ifjúság-, nemi erkölcs elleni, valamint a vagyonelleni bűncselekmények kriminológiai jellemzői; a modern bűnözési jelenségek, a nagyvárosi bűnözés formái, a szervezett bűnözés és a bűnszervezetek működésének jellemzői; a szervezett bűnözés és a terrorizmus kapcsolata

20. Nyomozási alapismeretek

- A büntetőeljárás elvei; a Be. alapvető rendelkezéseiben megfogalmazott elvek jelentése, jelentősége; a büntetőjog és a büntetőeljárás-jog kapcsolata
- A büntető ügyekben eljáró hatóságok, az eljárásban résztvevő személyek; az ügyész nyomozásban betöltött szerepe, jogai, kötelességei; a nyomozási bíró, a védelem feladatai; a terhelt és a tanú jogi helyzete; a képviselő és formái a büntetőeljárásban
- A büntetőeljárás szakaszai; a nyomozás kriminalisztikai meghatározása; jogorvoslati lehetőségek a büntetőeljárás egyes szakaszaiban
- A bűncselekmény nyomozása során alkalmazható krimináltechnikai eszközök; a személyek, valamint a tárgyak azonosításának módszerei közötti különbségek; az egyedi személyazonosítást lehetővé tevő nyomok fajtái, kriminalisztikai jelentősége; szakértő bevonása a büntetőeljárásba; szakvélemény előterjesztése
- A büntetőeljárás cselekményei és az azokkal kapcsolatos krimináltaktikai ajánlások, módszerek; a krimináltaktika és -metodika fogalma